

Kan bare gjengis offentlig i
anonymisert form, jf. domstolloven
§ 130 første ledd

NORGES HØYESTERETT

Den 24. juni 2022 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med justitiarius Øie og dommerne Kallerud og Bergh i

HR-2022-1270-U, (sak nr. 22-060683STR-HRET), straffesak, begjæring om omgjøring:

A (advokat John Christian Elden)

mot

Påtalemyndigheten

truffet og avsagt slik

B E S L U T N I N G O G D O M :

- (1) Saken gjelder begjæring om omgjøring av Høyesteretts ankeutvalgs beslutning om ikke å tillate anke over straffedom fremmet.
- (2) A ble ved Borgarting lagmannsretts dom 1. desember 2021 dømt for overtredelse av straffeloven § 304 (seksuell handling med barn under 16 år). Straffen ble fastsatt til fengsel i 120 dager. Han ble også dømt til å betale 40 000 kroner i oppreisningserstatning til fornærmede og til å betale saksomkostninger.
- (3) A anket dommen til Høyesterett. Anken gjaldt saksbehandlingen og straffutmålingen.
- (4) Høyesteretts ankeutvalg avsa 28. januar 2022 beslutning med slik slutning:

«Anken tillates ikke fremmet.»
- (5) A har begjært ankenektelsen omgjort. Etter at det var foretatt tilrettelagt avhør av fornærmede, ble As rett til kontradiksjon etter Grunnloven § 95 og EMK artikkel 6 ikke ivaretatt. Dette ble forsvareren, som var ny for Høyesterett, først oppmerksom på etter at ankeutvalget hadde avgjort saken.
- (6) *Påtalemyndigheten* har bekreftet at politiet ikke sørget for at tiltalte ble orientert om retten til å begjære supplerende avhør av fornærmede etter straffeprosessloven § 239 b fjerde ledd. *Påtalemyndigheten* er derfor enig i at tiltaltes rett til kontradiksjon ikke er ivaretatt.
- (7) *Fornærmede* har ved bistandsadvokaten gitt uttrykk for at dersom anken i straffesaken fører frem, må dommen på betaling av oppreisningserstatning oppheves. Samtidig er det varslet om at kravet opprettholdes ved en eventuell ny behandling i lagmannsretten.

- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalgets beslutning om å nekte en anke fremmet kan omgjøres til siktedes gunst «når særlige grunner foreligger», jf. straffeprosessloven § 323 andre ledd femte punktum. Utvalget har kommet til at det foreligger slike grunner i saken her. Begjæringen er ikke satt frem for sent, jf. Rt-2012-1197 avsnitt 8.
- (9) Når det er foretatt tilrettelagt avhør av et vitne, skal påtalemyndigheten informere siktede om at han har adgang til å begjære supplerende avhør, jf. straffeprosessloven § 239 b fjerde ledd andre punktum. Siktede skal også informeres om at videoopptak av det tilrettelagte avhøret vil kunne tre i stedet for personlig forklaring fra vitnet.
- (10) Etter at ankeutvalget behandlet saken er det brakt på det rene at A ikke fikk den informasjonen han har krav på etter bestemmelsen. I HR-2022-955-A avsnitt 50 og 56 slås det fast at det ikke skal gå ut over tiltalte om forsvareren har forsømt å kreve ytterligere avhør av fornærmede.
- (11) Lagmannsretten uttaler at «det sentrale beviset» i saken er fornærmedes forklaring i det tilrettelagte avhøret. Det fremgår også ellers av dommen at avhøret har vært avgjørende for domfellelsen av A. Som i HR-2022-955-A var altså situasjon at «the evidence of the absent witness was the sole or decisive basis for the defendant's conviction», se avsnitt 52 og gjennomgangen av praksis fra Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) i dommens avsnitt 32 følgende.
- (12) De saksbehandlingsreglene i straffeprosessloven som skulle sikret tiltaltes rett til kontradiksjon i en slik situasjon, er altså brutt. Det er heller ikke gjort noen andre tiltak for å sørge for at tiltalte fikk en reell mulighet til å stille spørsmål til fornærmede. Tiltaltes rett til kontradiksjon etter Grunnloven § 95 og EMK artikkel 6 ble dermed ikke ivaretatt ved lagmannsrettens behandling av saken.
- (13) Det stilles små krav til sannsynliggjøring av at manglende kontradiksjon kan ha virket inn på resultatet, jf. straffeprosessloven § 343 første ledd og Rt-2011-93 avsnitt 40 med videre henvisninger.
- (14) Utvalget finner det etter dette enstemmig klart at lagmannsrettens dom med ankeforhandling må oppheves, jf. straffeprosessloven § 323 tredje ledd bokstav a.

S L U T N I N G

1. Ankeutvalgets beslutning omgjøres.
2. Lagmannsrettens dom med ankeforhandling oppheves.

Knut H. Kallerud
(sign.)

Toril Marie Øie
(sign.)

Espen Bergh
(sign.)